

REGERINGSKANSLIET

Utbildningsdepartementet

Aftonbladet 07-12-14

Sverige är dött utan forskning

Globaliseringen för med sig stora problem för Sverige. Om vi inte nu satsar på forskning och teknisk utveckling kommer vi att hamna rejält på efterkälken och våra stora företag kommer att flytta. Det skriver Pontus Braunerhjelm och Göran Marklund.

Pontus Braunerhjelm och Göran Marklund: ”Det som krävs är en kraftfull innovationspolitik.”

Globaliseringen innebär stora utmaningar för Sverige. Den internationella konkurrensen om investeringar och jobb hårdnar mycket snabbt.

Om vi vill behålla våra relativt höga löner och vår starka välfärd måste Sverige fortsätta att vara attraktivt för investeringar i framtidens näringsliv och framtidens jobb. Det som krävs är en kraftfull forsknings- och innovationspolitik, i likhet med vad som nu utvecklas i de flesta av våra viktigaste konkurrentländer.

Om inte Sverige satsar lika kraftfullt och effektivt som andra länder så kommer företag som Ericsson, Astra Zeneca och ABB sannolikt ha betydligt mindre verksamhet i Sverige i framtiden. Inte heller kommer nya högteknologiska företag att förlägga lika mycket av sin verksamhet och sysselsättning till Sverige. I stället blir länder som satsar på forskning och teknik – t ex Kina, Indien och USA – mer intressanta.

De stora multinationella företagen, som dominerar de svenska investeringarna, lokaliserar i hög utsträckning sina verksamheter till de

platser i världen där förutsättningarna är bäst för forskning och teknik. Omkring 40 procent av deras forskningssatsningar sker redan i dag utanför Sverige.

En försämrad konkurrenskraft inom den forskningsbaserade delen av näringslivet påverkar hela ekonomin, eftersom den svarar för huvuddelen av vår export, betalar våra relativt höga löner och skapar stor köpkraft för varor och tjänster från många underleverantörer. Vi är alla beroende av att denna del av näringslivet utvecklas starkt: små och stora tillverkningsföretag, konsulttjänsteföretag, lokala handels- och serviceföretag samt offentlig verksamhet. Om denna motor för tillväxt och jobb däremot försvagas riskeras Sveriges långsiktiga välståndsutveckling.

Sverige tillhör de länder som satsat på forskning sedan lång tid tillbaka. I förhållande till vår ekonomis storlek placerar sig Sverige tvåa i världen (efter Israel), vilket borde innebära en stark position för fortsatt expansion av teknikintensiva branscher. Det är emellertid långt ifrån givet. Som visas i rapporten "Globaliseringen och konkurrensen om kunskapsintensiva jobb" till Globaliseringsrådet blir bilden delvis annorlunda om Sveriges satsningar i forskning och teknik jämförs med USA:s delstater i stället för med hela USA. Då placerar sig sju amerikanska delstater före Sverige. Blickar vi framåt är det troligt att regioner och delstater i andra stora länder kommer dra till sig mer av forskningsinvesteringarna.

USA har länge varit ledande ifråga om ett högteknologiskt näringsliv, baserat på attraktivitet för kompetenta individer och utländska kunskapsinvesteringar. Globaliseringens ökade konkurrens och företagsutflyttningar har dock skapat mycket oro i USA. Det har resulterat i en kraftfull politik för stärkt amerikansk konkurrenskraft som omfattar mycket stora satsningar på forskning och teknik. Detta är lika avgörande för Sveriges framtida tillväxt och välstånd som för USA:s. I dag är förutsättningarna för en offensiv tillväxtpolitik i Sverige mycket goda. I det sammanhanget bör, liksom i USA, följande områden ha hög prioritet:

- Kraftfulla satsningar på forskning och teknik.
- Stärkta incitament för ökad kvalitet på forskningen.
- Stärkta incitament för innovation, entreprenörskap och risktagande.
- Stärkta incitament för kompetensinvandring och integration.

Sveriges tillväxt är just nu mycket god. Tidigare investeringar i forskning och teknik har starkt bidragit till att lägga grunden till denna tillväxt. Det

beror också på en mycket stark exporttillväxt samt att statsfinanser, inflation och arbetslöshet utvecklas betydligt bättre i dag än för tio år sedan.

Sveriges framtida utmaningar är dock betydande – lösningen ligger i fortsatta satsningar på forskning och teknik som skapar avkastning i form av utvecklingskraft för framtida tillväxt och jobb i en starkt ökande global konkurrens.

Pontus Braunerhjelm, huvudsekreterare Globaliseringsrådet och professor KTH.

Göran Marklund, fil dr och chef för Vinnovas avdelning för strategiutveckling.